

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ve-natata el Hoshen ha-mishpat et ha-Urim ve-et ha-Tumim

saviv le-Shulhan 'arukh ... Yeshu'a Valq z.ts.l. ba'al sefer Me'irat 'enayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. ba'al Sifte Kohen ... ve-nilveh la-hem ... David ha-Levi z.ts.l. ... Ture zahav ... ito mehubar ... Tsevi ha-nikra be-fi kol Hakham Tsevi ... be-hagahotav ... asinu zar ... la-shulhan

Karo, Yosef

יֵסוּי, וְרַאק

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

בוּחַ תִּיבֵג תּוֹכְלָה

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244)

שפתי השן משפט קטו הלכות נביית מלוה כהו שו

רובה לזון עם הכ"ח יכול לטקו כמעוט חף באבותיו
גם אז אינו נטל מן הקרקע רק כפי טובו ויזכו בו על מן השבח
כלו ביתר מחובו לכ"ח באבותיו ויהי השבח לו המוכר
לזכות הרשעה לזון עם הכ"ח :

סעיף ג כל הדברים האלו לא נאמרו אלא בלוקח שחזר
על המוכר שקבל עליו אחריות אבל כשא"ס הכ"ח
לערך מחקבל מחכס טורף כל השבח וכותן לו ההוצאה אין לו
על מי לחזור ודינו כדורד לשה תכירו שלח ברשות ואם שבח
מאל"ה טורף הכל שקרקעו קבוה לו לב"ח לשעבודו מדאקטו
ואם קבל הנותן אחריות המטכה הכי ב"ח גובה ממנו כדרכ שגובה
מן הלוואה ולוקח שערב כהנ"ל אין לו אחריות דינו כמקבל
מתנה וכל מקום שנתן ההוצאה הייבוכאיש שבת כנגדה
שאל"כ אין לו רק ההוצאה שערב שבת :

סעיף ד יתווסף דיובס כמקבל מתנה :
סעיף ה כ"ח שבת לערוך מהיתומי' לב"ח שמת' הוצא' יתווסף

אחרים אכה שנתנו לכו ההוצאה וכו' אית' אלא איכס השבח
על היתומים להבות רחיה חף שלח שאזו אפתיקוי וכן הדין
בלוקח שאומר אני השבחתי והשבחתי מעובר לטובו מדאקטו
וכ"ח אומר שאל הלוה השבחתי והוא מעובר לי לכדי על הלוקח
להביא רחיה :

סעיף ו הכולו היתומים רחיה שסה השבחתי שמין להן השבח
וההוצאה וטעמים הפחות ששניהם ומגלה אותם
בדמים ואין לרוך ליתן להם קרקע בעד ההוצאה כד"ל כשעה
הלוה זה השדה אפתיקוי לב"ח אבל אם לא נשאל אפתיקוי לרוך
ליתן להם קרקע שערב הולאתו וגם יבול"ם לטקו כמעוט אבל
הקרקע כיון שלח עשה אפתיקוי מהו אם אין ביהתיב"ל כל
חובו יכול הכ"ח לומר אפתיקוי הקרקע כל חובו ויש אומרים
דדוקא כשאין החוב של רוק נגד הקרקע ולא נגד הולאתו אבל אם
חוב שלו נגד הכל ואין להם מעוט לטקו א"ל ליתן להם קרקע
בעד הולאתו אלא נותן להם דמים :

באר הגולה

באירת עינים השן משפט קטו הלכות נביית חוב שפתי כהו

ק"ו א ואין הכ"ח לרוך לכתוב לו הרשעה פי' כשא"ס הלוקח
לנכות מהמוכר א"ל הרשעה מהמלוה שירשעה לנכות
מהמוכר כמקומו שיהיה להמלוה לערוך ממנו חוב שיהי' בידו
עליו שכיון שמתם קנין הוא באחריות ויש בידו עירפא מהכ"ח
שערפיה המלוה ממנו וקומו

ב לנכות מידו בהעירפא :
וזקקה וטוה אלף כו' כ"ח
ג"כ העור' וא"ל דאין
שחזר הלוקח טורף ממנו כל
הקרקע ניקדמתו וכו"ל קט"ו
בית העור והשער דלוקח
כלל השבח שהשכית הקרקע
מאל"ה ויש כתבו הד"ל והטור
אמרו"ס לזין המלוה גובה אלא
קני' השבח' ודוקא לומר
דמי' נגיפה מי' השבח לא קני'
עם אמתקנה אלא אכששבת
נוף הקרקע אבל כתייקר טול'
כולו וגם דוקא לומר דמיירי
הכ"ח בשכ"ח להמלוה דלוקח
וללוקח כתב כהנ"ל דלא יקנה
מדאקטו דכתב מור"ס כר"ס
קט"ו דכסה"ג גובה המלוה כל
השבח (והלוקח יגבה כפי מה
שערך מידו ממקום אחר ואפי'
אלקומו' מעדות שהיו לו במקום
אחר ומכרם והמלוה לא רצה
לז"ל אחריותו לטריס עס)

ק"ו (א) והוקר' א"ס הית' שיהי' חף עיני' כשמ"ב ס"ק כ' הק"א
למעט מחקל לערוך כל הוקר וכמין קט"ו
כתב העור ומח"ב אין המלוה גובה אלא קני' השב' ותיקן דמיירי
כשנשאו למלו' אפתיקוי ועי' דה"ק והוקרה והוהוה שיהי' שבת
אלף כ"ח וק"ל עיני'
במשכות מב"ט סי' ע"ט :

ב כותבין לו טרפא
כאלף כו' נראה דטרפא זה
כותבין לוקח לבני מורין דשכ
אינו גובה מעשברו כדלעיל
ר"ס קט"ו וע"ש . מיהו להתי'
ס"ק דמייעא דף י"ד ע"ב וז"ל ה'
שכאמ"ל לע"י ס"ק ע"י דמלקוח'
שקנו אחר העירפא טורף גם
שבת אלא שהא קיבו כותבין לו
טרפא כאלף לערוך תקלות
שקה אחר העירפא וע"ל דוק'
עיני' בירושלמי בנישוי' פ' סווקין
הכ"ח ב' באריכו' מדמי עירפא
אם מכר המוכר לאחרים או
כתבו לאחרים או מכרו או נותנו
המקבל מתנה לאחרים ועיני'
עם : (ג) וכן אם היתה
שם אלף כ"ח העור אבל בעל
התחיות ליתא אלא אם לקח
באלף חף על פי שאינו שם אלא
ת"ק וי' דדוקא כאלף היה שם
אלף חף כשעה שלקחה דיוכל
לומר החור לו הדה או תן אלף שהרי אתה רוצה לדמי היה שם
אלף מתחילה שהרי לקחתה מייך באלף ח"ט' שלח היה שם אלף
ת"ק אבל אם הוללה ונעמדת על ת"ק ח"ן לו אלף ת"ק ולמה לישלם
יותר משוה וכו"כ ה' המנד' כשנשאו גבו ערבות פ"ה מהלכות
מלוה ח"ל ותדע לך דודאי אם הוקרה או הול' וערפ' בע"מ
מנדיקן לזקוח כפי מה שהיה שם בשעת עירפא ולא כפי הדמי'
שקה ופוסקין אין כחן ערבות על המעוט כו' ע"כ ואמרו כ"י
הקנין ר"י ק"ל סי' ר"כ"ט כתב במיומן ק"ל סי' י"א דהרב
הגור"ו לא דק בחלו דקטע הוללה שהרי כשיתן ק"ו מובאר דלא
הוללה כותבין לו טרפא כמה שהיתה שם תחילה כו' ואין דבריו
כראין דודאי הרב העור קולח על העור ומסתבר כדבריו ודוק :

ד אלא נעדים בעלמא' כפרהיה כתכתי העעם
דמאן מוכר מוכר כפרהיה כדו דליתקננו קונין הרבה כו' ע"כ
קמ"ע וכן מובאר כ"ס פ' חו"ה (דף מ"ב) להדיא העעם ע"ש :
(ה) אפילו לא פירש לו האחריו' . טור מהר"ם פ'
ק"ה בשם דבריו וזכ"ר ר"י כתבו ר"י ח"ו בשמו אבל הכע"ת
רוח שער מ'ו' כתב דמחבר שדהו נעדים כענין שיקבל ע"ל
האחריות דכתיב לא אחריו' ענינת סופר הוא כיון דלא כתב שער
כספר גדולי תרומה עס כתב שאחר התעסוף לא יוכל ליתא מנין
בו דין וזכ"ר מלאתו ברנ"ס פ' . קוקת דף מ"א ורוח מ"ב משמע
עם להדיא הכי ע"ש ודוק . עוד הקשה הספר ג"מ עס דכיון
דמאן דמובין כפרהיה וכן א"כ אין מילוק דשעבוד' דלוקחיות
ע"ל ולק"מ דדוקא כהנ"ל שיק' לומר שעבוד' דלוקחיות דעבר
לוח לז"ש מלוה ולא כמוכר ופלא' לק"מ ודוק ועמ"ס לקמן סימן רכ"ב ע"י א' . עיני' בתיא' מב"ט ח"ב סימן ל"ה וסימן ל"ו דאם
לא סרע הלוקח טורף המוכר מהשעבודים מיום התכירה . תחת הענינת שתיב לו הלוקח חפי' אין לו שער עליהם כדלמדיקן הכ"ח
דמוכר אלא כשער גובה מעשברו ואין ערבו' מוכרתי' לבי ענינת דעתי דשכ"י הכ"ח דמוכר ק"ל אית ליה כו' היב"ל דליתקננו קונ"ס
פדחיותא כ"ס אלא ה' דלא סרע ליה ליה ק"ל ואדרבא מתמא מורעין מיד כן כלפ"ע . (ואף לדמרי התכ"ס ט"ל דמיירי שהוא
תוך זמנו או העדים מעידים שלח פרע עדין כגון שלח זזה ידס מתוך ידו וכו') דלא"כ כשנשאו כיון דיכול לשעון פרעתי אינו גובה
ממעשברו) :

ק"י
א כך משמע
מדמיירי
כ"ס ק"ד ב"ק
דף ט"ו ע"א
ובכמה דוכתי
אחי טורף
ואש"ס לך
ובכמה דף
ט"א ע"ב
אחריו טרפא
במה כותבין
כ שור כ"כ
כ"כ בה"מ
בשער ג' אכ"ל
ג דאי לאו
הכי הוה הפס'
לוקח כע"פ
זוהי המוכר
כתב לו ולא
פסודא כלל
והוה ככלל
ע"ל הדין
שנתיקון
וכ"כ אם לקח
באלף ח"ט'
אזינו שם א"ל
ת"ק טור
וכ"כ הרמ"ם
בפ"א מה'
מלוה דין
ה' ממחרת
דכ"ס מקוד'
(דף מ"ב ע"א)
משום מאן
דזנין
כפרהיה
זנין כדו
שיקפלו עליו
לקוחות
ה בשם חרופו
הרשב"א בשם
ר"ח ושכ"ח
הרשב"א וכו'
מדבריו
שהנוטן
שדהו בעדים
וקבל עליו
אחריות אינו
גובה מהכספים
מעשברו
שכ"ל וטור
בשם ה"י וזכה

דאי' לא ה"ל לכתום כיון דזה לא מובאר לעיל כדבריו המוכר
אלא נראה דמיירי בדשאו להמלוה אפתיקוי דאין קטו שיעור
אריעא שבת' טול' השבח כולו הן שלח לוה לו אלא שיעור אריעא
למור דל"ם גובה כל השבח אלא דמש"ס להלוקח הולתו ומכחול
בפ"ק קט"ו ומוס' א"ל קיברי דזה העור ההחבר כיון ומכחו ח"ט' לפני
וע"כ ע"י קט"ו . ג' ב"ח ע"ס ל' שירפא באלף כו' ע"כ דכל
הני הוא כפי שלח ידס ספקא להלוקח דהרי כתב לו בשער הקנין
אחריות דמלוהו ושמתיקו' ד' וכל הדין ע"ש המלוה עם
הלוקח כו' מ"ס ע"ש המלוה ע"ש לו שער על המלוה כאלף לל' עורף
מהלקוחות שקנה אחריו כן הלוקח שערטו מידו ואחריותו על
הלוה המוכר לו כאלף המוכר ככ"ס חזר הלוקח על הלקוחו'
שקנו אחריו לערוך מה' : אלא שערטו בעלמא' כפרהיה
כתכתי העעם דמאן דמוכר מוכר הוא כפרהיה כדו דליתקננו
קונין הרבה ויוסימו תקתא ח"כ כשער הלואה דמאן דדוק'
בכשע"י חף ולפי' אין המלוה טורף כ"ל כהנ"ל העעם כשער
ומה"ש ח"ו כתב מור"ס כהנ"ל דמטון מתנה בעדים ור"ל אפילו
באחריו אינו טורף ד"כ לית ליה קול' . ואפי' דלומר הנותן
להעדים כתבו כשקא ומתומו ככרת וכו"ל לקמן בפ"י רמ"ב
מ"ה כ"ל וכן אלא כתבו אין הנותן מתחא אכ"ה כיון כמכר ק"ל :
ן אלא תקמו על שום שער כו' ו' הטור דאי' לאו הכי דל' ערוך
בעדים

